

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Ταχ. Δ/ση: Λ. Θηβών 196-198, Αγ. Ι. Ρέντης

Ταχ. Κώδικας: 18233

Τηλ: 213 125 642

Πληροφορίες: Α. Σιμπούλου

E-mail: egdix.gram@keyd.gov.gr

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΘΕΜΑ: «Παροχή διευκρινίσεων επί του ζητήματος της άρσης κατασχέσεως εις χείρας τρίτου μετά την επέλευση της απαλλαγής του οφειλέτη/νομίμου εκπροσώπου κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 192επ. του Ν. 4738/2020 για τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή 2ης ευκαιρίας»

Αναφορικά με το ζήτημα της άρσης της επιβληθείσας εις χείρας τρίτου κατάσχεσης εκ μέρους πιστωτή της πτώχευσης, μετά την επέλευση της απαλλαγής του πτωχού κατ'άρθρα 192επ. του Ν. 4738/2020 για τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή 2ης ευκαιρίας, ισχύουν τα κάτωθι.

Με το Ν. 4738/2020 οι οφειλέτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που αδυνατούν να ρυθμίσουν τις οφειλές τους, έχουν τη δυνατότητα να απαλλαγούν από αυτές έναντι όλων των πιστωτών τους μέσω της διαδικασίας της πτώχευσης έτσι, ώστε να απαλλαγούν θεσμικά από όλα τα χρέη και να λάβουν τη δεύτερη ευκαιρία. Ειδικώς στα άρθρα 192επ. του Νόμου αυτού καθορίζεται η απαλλαγή προσώπου από κάθε οφειλή προς τους πτωχευτικούς πιστωτές του, ανεξαρτήτως του αν αυτοί έχουν αναγγεληθεί ή όχι στη διαδικασία της πτώχευσης.

Το άρθρο 196 του Νόμου, το οποίο ορίζει τις συνέπειες της αυτοδίκαιης απαλλαγής του οφειλέτη (κατ' άρθρα 192 επ. του ίδιου νόμου) μετά την κήρυξή του σε πτώχευση και αναφορικά με την αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος της περιουσίας του, ορίζει ότι: *«Η απαλλαγή του οφειλέτη ή του εκπροσώπου του από χρέη, κατά περίπτωση, δεν θίγει με οποιονδήποτε τρόπο τη συνέχιση της διαδικασίας ρευστοποίησης και διανομής των στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας και τα δικαιώματα των πιστωτών επί αυτών, συμπεριλαμβανομένων και των αδήλων εισοδημάτων ή περιουσιακών στοιχείων, τα οποία δολίως ή εξ αμελείας απεκρύβησαν στο πλαίσιο της πτωχευτικής διαδικασίας από τον οφειλέτη και των δικαιωμάτων των ενέγγυων πιστωτών επί υπεγγύων στοιχείων του οφειλέτη, η οποία διεξάγεται και ολοκληρώνεται σύμφωνα με τον παρόντα. Η απαλλαγή του οφειλέτη εκ της πρωτοφειλής ή εγγυήσεως δεν επηρεάζει τις απαιτήσεις έναντι των λοιπών συνοφειλετών ή εγγυητών που ενέχονται εκ του νόμου ή δυνάμει δικαιοπραξίας. Η απαλλαγή σύμφωνα με το άρθρο 193 ή 195, κατά περίπτωση, συνεπάγεται την άμεση και αυτοδίκαιη κατάργηση κάθε εκκρεμούς διαδικασίας διοικητικής εκτέλεσης ή άλλης αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος οφειλετών φυσικών προσώπων ή εκπροσώπων και διοικούντων νομικών προσώπων, αντιστοίχως. Με την επιφύλαξη του άρθρου 195, η απαλλαγή του οφειλέτη εκ της πρωτοφειλής ή εγγυήσεως δεν επηρεάζει τις απαιτήσεις έναντι των λοιπών συνοφειλετών ή εγγυητών που ενέχονται εκ του νόμου ή δυνάμει δικαιοπραξίας».*

Στο άνω άρθρο, καθώς και στην κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υπ' αριθ. 44510 ΕΞ 2021 (Β'1516), που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 209 του Ν. 4738/2020 σχετικά με τη διαδικασία διαγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου λόγω απαλλαγής του οφειλέτη σύμφωνα με τα άρθρα 192-196 του Νόμου, προβλέπονται μεταξύ άλλων, ως συνέπειες

της απαλλαγής, αφενός μεν η απαγόρευση επιβολής σε βάρος του απαλλασσόμενου οφειλέτη/νομίμου εκπροσώπου νέων μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των οφειλών που υπόκεινται σε απαλλαγή, αφετέρου δε η αυτοδίκαιη κατάργηση κάθε εκκρεμούς διαδικασίας διοικητικής εκτέλεσης ή άλλης αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του απαλλασσόμενου οφειλέτη/νόμιμου εκπροσώπου για την είσπραξη των οφειλών αυτών.

Εντούτοις, σύμφωνα με τη Φορολογική Διοίκηση, ζήτημα γεννάται για την περίπτωση της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, καθώς αυτή δεν αφορά εκκρεμή αναγκαστική εκτέλεση, διότι το εν λόγω μέτρο ολοκληρώνεται από και με την επίδοση του κατασχετηρίου στον τρίτο, η οποία συνεπάγεται κατά νόμο την αναγκαστική εκχώρηση των κατασχεμένων απαιτήσεων στο Δημόσιο (τόσο των υφισταμένων κατά το χρόνο της κατάσχεσης όσο και των μελλοντικών που απορρέουν από την υφιστάμενη έννομη σχέση) και τον αποχωρισμό τους από την περιουσία του καθ'ού η κατάσχεση.

Αντικείμενο της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου μπορεί να είναι και μέλλουσα χρηματική απαίτηση του καθ'ού η εκτέλεση έναντι του τρίτου, η οποία τελεί υπό αίρεση, όρο ή προθεσμία, εφόσον κατά το χρόνο της κατάσχεσης υφίσταται η βασική έννομη σχέση, η οποία αποτελεί την παραγωγική αιτία της κατασχόμενης απαίτησης. Συνεπώς, στην περίπτωση μελλοντικής απαίτησης, αρκεί ο τρίτος με τη δήλωσή του να αποδέχεται την ύπαρξη της παραπάνω βασικής έννομης σχέσης που στηρίζει το κατασχετήριο, η οποία θα του προσδώσει την ιδιότητα του τρίτου-οφειλέτη του καθ'ού, αφού η ύπαρξη της σχέσης αυτής αποτελεί προϋπόθεση για τη δυνατότητα επιβολής της κατάσχεσης. Αν η απαίτηση είναι μέλλουσα κατά την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης από τον τρίτο, ο κατασχών, με την πάροδο αυτής, υπεισέρχεται απλά στη θέση του καθ'ού η κατάσχεση και καθίσταται δικαιούχος του οποιουδήποτε κατά το ουσιαστικό δίκαιο δικαιώματός του. Την πλήρη απαίτηση την αποκτά, όμως, από τη γένεσή της, που αποτελεί αίρεση δικαίου (Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, ΕρμΑΚ, άρθρο 455 ΑΚ), οπότε και ο οφειλέτης τρίτος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει στον κατασχόντα (ad hoc ΠΠΘεσσαλ. 10250/2003 με τις εκεί παραπομπές, ΟΛΝΣΚ 247/2016, 341/2014, ΝΣΚ 163/2017). Η χρονική διάρκεια της κατάσχεσης, όταν αυτή επιβάλλεται σε μέλλουσες απαιτήσεις δεν ρυθμίζεται από τον ΚΕΔΕ, ούτε φαίνεται να έχει αντιμετωπισθεί από τη νομολογία, γίνεται, όμως, δεκτό από τη Φορολογική Διοίκηση, με βάση τα γενικά

ισχύοντα στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου, ότι η επιβληθείσα κατάσχεση αναπτύσσει τις έννομες συνέπειές της μέχρι την ολοσχερή εξόφληση της απαίτησης του κατάσχοντος (ΟΛΝΣΚ 220/2019, ΝΣΚ 163/2017).

Επομένως, ορθώς μέχρι την απαλλαγή του οφειλέτη/νομίμου εκπροσώπου ο κατάσχων πιστωτής εισπράττει τις κατασχεθείσες εις χείρας τρίτου απαιτήσεις του οφειλέτη (εφόσον η κατάσχεση έχει επιβληθεί προ της κήρυξης της πτώχευσης και πριν συντρέξει η αναστολή των ατομικών διώξεων).

Ωστόσο, η κατάσχεση εις χείρας τρίτου, **αίρεται με την επέλευση της απαλλαγής του οφειλέτη/νομίμου εκπροσώπου**, καθώς σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις των α. 192επ. του Ν. 4738/2020, επερχόμενης της απαλλαγής του οφειλέτη/νομίμου εκπροσώπου από τα χρέη του στα οποία εκτείνεται η απαλλαγή, αυτά **παύουν να βαραίνουν τον οφειλέτη/νόμιμο εκπρόσωπο και δεν αναζητούνται από αυτόν**, ως εκ τούτου η ύπαρξη της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου καθίσταται άνευ αντικειμένου.

Κατά συνέπεια, διευκρινίζεται ότι η ρύθμιση της παρ. 2 του α. 100 του Ν. 4738/2020 περί αναστολής των ατομικών καταδιώξεων, σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση κατάσχεσης εις χείρας τρίτου πριν από την κήρυξη της πτώχευσης, η πτώχευση δεν επηρεάζει τα δικαιώματα του κατάσχοντος επί μελλοντικών απαιτήσεων του οφειλέτη που εκχωρήθηκαν αναγκαστικά με την κατάσχεση, αλλά δεν έχουν ακόμα γεννηθεί, πρέπει να ερμηνεύεται κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, ώστε να συμβαδίζει με το γράμμα και το σκοπό του Νόμου και να συνάδει με τα α. 192επ. του ν. 4738/2020, δηλαδή ο κατάσχων διατηρεί τα άνω δικαιώματά του εκ της επιβληθείσας εις χείρας τρίτου κατάσχεσης μέχρι την επέλευση της απαλλαγής του οφειλέτη/νομίμου εκπροσώπου από τα χρέη του στα οποία εκτείνεται η απαλλαγή, καθότι με την επέλευση της απαλλαγής, τα χρέη για τα οποία απηλλάγη ο οφειλέτης/νόμιμος εκπρόσωπος, παύουν να τον βαραίνουν και δεν αναζητούνται από αυτόν, και έτσι εκλείπει η δικαιοπαγωγική αιτία για την οποία επιβλήθηκε το μέτρο της κατάσχεσης.

Επομένως, σύμφωνα με τον προστατευτικό σκοπό του νόμου, από την επέλευση της απαλλαγής αίρονται αυτοδικαίως οι κατασχέσεις στα χέρια τρίτων που έχουν επιβληθεί για οφειλές που υπόκεινται σε απαλλαγή, με συνέπεια την αποδέσμευση των ποσών απαιτήσεων που έχουν κατασχεθεί και γεννιούνται μετά την ημερομηνία

αυτή, ενώ ποσά κατασχεμένων απαιτήσεων που γεννήθηκαν πριν από την ημερομηνία επέλευσης της απαλλαγής αποδίδονται στον κατασχόντα.

Τα ανωτέρω ισχύουν και για τους οφειλέτες/νόμιμους εκπροσώπους που έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση ή των οποίων οι αιτήσεις έχουν απορριφθεί κατά τις διατάξεις του ν. 3588/2007 και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της μεταβατικής διάταξης του α. 263 του Ν. 4738/2020, οπότε τυγχάνουν της απαλλαγής που προβλέπει ο Νόμος αυτός.

Η Γενική Γραμματέας

Θεώνη Αλαμπάση